

ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-09-19-01-00:2023

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ
ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΗ
HELLENIC TECHNICAL
SPECIFICATION**

Μέτρα υγείας - ασφάλειας και προστασίας περιβάλλοντος κατά την κατασκευή Λιμενικών Έργων

Health - safety and environmental protection requirements for marine and harbour works

Κλάση τιμολόγησης: **6**

Πρόλογος

Η παρούσα Ελληνική Τεχνική Προδιαγραφή αναθεωρεί και αντικαθιστά την ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-09-19-01-00:2009.

Η παρούσα Ελληνική Τεχνική Προδιαγραφή εκπονήθηκε από Εμπειρογνώμονες και ελέγχθηκε και αξιολογήθηκε από Επιμελητή/ Ειδικό – Εμπειρογνώμονα στο αντικείμενό της, που υποβοήθησαν το έργο της ΕΛΟΤ/ΤΕ99 «Προδιαγραφές τεχνικών έργων», την γραμματεία της οποίας έχει η Διεύθυνση Τυποποίησης του Ελληνικού Οργανισμού Τυποποίησης (ΕΛΟΤ).

Το κείμενο της παρούσας Ελληνικής Τεχνικής Προδιαγραφής ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-09-19-01-00 εγκρίθηκε την 2023-03-03 από την ΕΛΟΤ/ΤΕ 99 σύμφωνα με τον κανονισμό σύνταξης και έκδοσης Ελληνικών Προτύπων και Προδιαγραφών.

Την εκδοτική επιμέλεια της παρούσας έκδοσης ανέλαβε σύμφωνα με τον Κανονισμό σύνταξης και έκδοσης ελληνικών προτύπων και προδιαγραφών η Διεύθυνση Τυποποίησης του Ελληνικού Οργανισμού Τυποποίησης (ΕΛΟΤ).

© ΕΛΟΤ 2023

Όλα τα δικαιώματα έχουν κατοχυρωθεί. Εκτός αν καθορίζεται διαφορετικά, κανένα μέρος αυτού του Προτύπου δεν επιτρέπεται να αναπαραχθεί ή να χρησιμοποιηθεί σε οποιαδήποτε μορφή ή με οποιοδήποτε τρόπο, ηλεκτρονικό ή μηχανικό, περιλαμβανομένων φωτοαντιγράφισης και μικροφίλμ, δίχως γραπτή άδεια από τον εκδότη.

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	4
1 Αντικείμενο	5
2 Τυποποιητικές παραπομπές	5
3 Όροι και ορισμοί	6
4 Απαιτήσεις	6
4.1 Γενικά	6
4.2 Μέτρα ασφάλειας κατά την εκτέλεση των εκσκαφών	7
4.3 Μέτρα ασφάλειας κατά τη διακίνηση φορτίων	7
4.4 Μέτρα ασφάλειας κατά την κίνηση των μηχανημάτων	8
4.5 Μέτρα ασφάλειας για το καταδυτικό συνεργείο.....	9
4.6 Μέτρα ασφάλειας έναντι πυρκαγιάς	10
4.7 Μέτρα ασφάλειας έναντι καιρικών συνθηκών	10
4.8 Λοιπά μέτρα ασφάλειας.....	10
4.9 Μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος.....	11
Βιβλιογραφία.....	12

Εισαγωγή

Η παρούσα Ελληνική Τεχνική Προδιαγραφή (ΕΤΕΠ) εντάσσεται στην ενότητα των τεχνικών κειμένων που είχαν αρχικά προετοιμασθεί από το ΥΠΕΧΩΔΕ και το ΙΟΚ και στην συνέχεια επεξεργάστηκε ο ΕΛΟΤ προκειμένου να εφαρμόζονται στην κατασκευή των δημοσίων τεχνικών έργων στην χώρα, με σκοπό την παραγωγή έργων άρτιων και ικανών να ανταποκριθούν και να ικανοποιήσουν τις ανάγκες που υπέδειξαν την κατασκευή τους και να αποβούν επωφελή για το κοινωνικό σύνολο.

Στο πλαίσιο σύμβασης μεταξύ του ΕΣΥΠ/ΕΛΟΤ και του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών (ΑΔΑ 6ΕΟΒ465ΧΘΞ-02Τ), ο ΕΛΟΤ ανέλαβε την υποχρέωση να επεξεργασθεί και να επικαιροποιήσει τριακόσιες δεκατέσσερεις (314) Ελληνικές Τεχνικές Προδιαγραφές (ΕΤΕΠ), ως Έκδοση 2η σύμφωνα με τα ισχύοντα Ευρωπαϊκά Πρότυπα και Κανονισμούς και με τις διαδικασίες που προβλέπονται στον Κανονισμό σύνταξης και έκδοσης Ελληνικών Προτύπων και Προδιαγραφών και στον Κανονισμό σύστασης και λειτουργίας Τεχνικών Οργάνων Τυποποίησης.

Η παρούσα Ελληνική Τεχνική Προδιαγραφή εκπονήθηκε από τον ανάδοχο του κλειστού διαγωνισμού με αριθμ. διακήρυξης 1/2020 για την ανάθεση του έργου «Αναθεώρηση 1ης έκδοσης 314 ΕΤΕΠ» (ΑΔΑ ΩΕΕΑΟΞΜΓ-ΞΗΔ), ελέγχθηκε και αξιολογήθηκε από Επιμελητή / Ειδικό – Εμπειρογνώμονα στο αντικείμενό της και υποβλήθηκε σε Δημόσια Κρίση. Εγκρίθηκε από την Τεχνική Επιτροπή ΕΛΟΤ/ΤΕ 99 «Προδιαγραφές τεχνικών έργων», η οποία συστάθηκε με την Απόφαση Διευθύνοντος Συμβούλου ΕΣΥΠ, Δν.Σ. 285-19/08-02-2019 (ΑΔΑ6ΩΛΡΟΞΜΓ-15Ξ).

Η παρούσα ΕΤΕΠ καλύπτει τις απαιτήσεις όπως απορρέουν από το Ενωσιακό Δίκαιο και τις σχετικές Οδηγίες Νέας Προσέγγισης που ισχύουν σήμερα, το Εθνικό Δίκαιο, παραπέμπει σε εναρμονισμένα ευρωπαϊκά πρότυπα και είναι συμβατή με αυτά...

Μέτρα υγείας - ασφάλειας και προστασίας περιβάλλοντος κατά την κατασκευή Λιμενικών Έργων

1 Αντικείμενο

Αντικείμενο της παρούσας Τεχνικής Προδιαγραφής είναι ο καθορισμός του γενικού πλαισίου των μέτρων και κανόνων υγείας - ασφάλειας και προστασίας περιβάλλοντος που πρέπει να λαμβάνονται κατά την εκτέλεση των Λιμενικών Έργων.

Η παρούσα Τεχνική Προδιαγραφή συμπληρώνει το Παράρτημα Α των Τεχνικών Προδιαγραφών εργασιών κατασκευής Λιμενικών Έργων της ενότητας 9 (ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-09), στο οποίο γίνεται μνεία αυτής.

Αποσκοπεί στην αποφυγή επαναλήψεων στα επί μέρους κείμενα, δοθέντος ότι οι αναφερόμενοι στην παρούσα κανόνες είναι γενικής εφαρμογής.

2 Τυποποιητικές παραπομπές

Η παρούσα Τεχνική Προδιαγραφή ενσωματώνει, μέσω παραπομπών, προβλέψεις άλλων δημοσιεύσεων, χρονολογημένων ή μη. Οι παραπομπές αυτές αναφέρονται στα αντίστοιχα σημεία του κειμένου και κατάλογος των δημοσιεύσεων αυτών παρουσιάζεται στη συνέχεια. Προκειμένου περί παραπομπών σε χρονολογημένες δημοσιεύσεις, τυχόν μεταγενέστερες τροποποιήσεις ή αναθεωρήσεις αυτών θα έχουν εφαρμογή στην παρούσα όταν θα ενσωματωθούν σε αυτή, με τροποποίηση ή αναθεώρησή της. Όσον αφορά τις παραπομπές σε μη χρονολογημένες δημοσιεύσεις ισχύει η τελευταία έκδοσή τους.

ΕΛΟΤ EN 149	<i>Respiratory protective devices — Filtering half masks to protect against particles — Requirements, testing, marking -- Μέσα προστασίας της αναπνοής - Φιλτράσκακες για προστασία έναντι σωματιδίων - Απαιτήσεις, δοκιμές, σήμανση</i>
ΕΛΟΤ EN 352-1	<i>Hearing protectors - General requirements - Part 1: Earmuffs -- Μέσα προστασίας της ακοής - Γενικές απαιτήσεις - Μέρος 1: Ωτοασπίδες</i>
ΕΛΟΤ EN 352-2	<i>Hearing protectors - General requirements - Part 2: Earplugs -- Μέσα προστασίας της ακοής - Γενικές απαιτήσεις - Μέρος 2: Ωτοβύσματα</i>
ΕΛΟΤ EN 388	<i>Protective gloves against mechanical risks -- Γάντια προστασίας έναντι μηχανικών κινδύνων</i>
ΕΛΟΤ EN 397	<i>Industrial safety helmets --Βιομηχανικά κράνη ασφαλείας</i>
ΕΛΟΤ EN ISO 13688	<i>Protective clothing — General requirements (ISO 13688:2013) -- Προστατευτική ενδυμασία - Γενικές απαιτήσεις</i>
ΕΛΟΤ EN ISO 16321-1	<i>Eye and face protection for occupational use - Part 1: General requirements -- Προστασία ματιών και προσώπου για χρήση στην εργασία - Μέρος 1: Γενικές απαιτήσεις</i>
ΕΛΟΤ EN ISO 16321-3	<i>Eye and face protection for occupational use - Part 3: Additional requirements for mesh protectors -- Προστασία ματιών και προσώπου κατά την εργασία - Μέρος 3: Πρόσθετες απαιτήσεις για προστατευτικά τύπου πλέγματος</i>
ΕΛΟΤ EN ISO 20345	<i>Personal protective equipment - Safety footwear -- Μέσα ατομικής προστασίας - Υποδήματα τύπου ασφαλείας</i>
ΕΛΟΤ EN ISO 20471	<i>High visibility clothing — Test methods and requirements -- Ενδυμασία υψηλής διακρίτοτητας - Μέθοδοι δοκιμής και απαιτήσεις</i>

3 Όροι και ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας Τεχνικής Προδιαγραφής δεν εφαρμόζονται ιδιαίτεροι όροι και ορισμοί.

4 Απαιτήσεις

4.1 Γενικά

Κατά την εκτέλεση των εργασιών πρέπει να τηρούνται οι κείμενες διατάξεις περί Μέτρων Ασφαλείας και Υγείας Εργαζομένων, οι δε εργαζόμενοι να είναι εφοδιασμένοι με τα κατά περίπτωση απαιτούμενα Μέσα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ), ανάλογα με το αντικείμενο και τη θέση των προς εκτέλεση εργασιών καθώς και τον τύπο του εξοπλισμού που χρησιμοποιείται.

Τα ΜΑΠ πρέπει να είναι σε καλή κατάσταση, χωρίς φθορές και να πληρούν τις απαιτήσεις του Κανονισμού 2016/425 ΕΕ. Ως εκ τούτου να φέρουν σήμανση CE, καθώς και τις επισημάνσεις που προβλέπονται από τα εφαρμοστέα κατά περίπτωση πρότυπα (βλ. Πίνακα 1) και να συνοδεύονται από Δήλωση Συμμόρφωσης και οδηγίες χρήσης/πληροφορίες ασφαλείας στα Ελληνικά.

Ειδικά στη περίπτωση που προορίζονται για προστασία από κίνδυνο κατηγορίας III κατά τον κανονισμό, η σήμανση CE συνοδεύεται από τον τετραψήφιο αριθμό αναγνώρισης του κοινοποιημένου οργανισμού που έχει εποπτεύσει τη διαδικασία αξιολόγησης της συμμόρφωσης. Πρέπει επίσης να φέρουν στοιχεία ταυτοποίησης του τύπου τους και τα στοιχεία του κατασκευαστή και του εισαγωγέα στην περίπτωση προέλευσής τους από τρίτη χώρα.

Πίνακας 1 – Πρότυπα ευρέως χρησιμοποιούμενων ΜΑΠ

ΕΛΟΤ EN 149	Μέσα προστασίας της αναπνοής - Φιλτράμασκες για προστασία έναντι σωματιδίων - Απαιτήσεις, δοκιμές, σήμανση
ΕΛΟΤ EN 352-1	Μέσα προστασίας της ακοής - Γενικές απαιτήσεις - Μέρος 1: Ωτοασπίδες
ΕΛΟΤ EN 352-2	Μέσα προστασίας της ακοής - Γενικές απαιτήσεις - Μέρος 2: Ωτοβύσματα
ΕΛΟΤ EN 388	Γάντια προστασίας έναντι μηχανικών κινδύνων
ΕΛΟΤ EN 397	Βιομηχανικά κράνη ασφαλείας
ΕΛΟΤ EN ISO 13688	Προστατευτική ενδυμασία - Γενικές απαιτήσεις
ΕΛΟΤ EN ISO 16321-1	Προστασία ματιών και προσώπου για χρήση στην εργασία - Μέρος 1: Γενικές απαιτήσεις
ΕΛΟΤ EN ISO 16321-3	Προστασία ματιών και προσώπου κατά την εργασία - Μέρος 3: Πρόσθετες απαιτήσεις για προστατευτικά τύπου πλέγματος
ΕΛΟΤ EN ISO 20345	Μέσα ατομικής προστασίας - Υποδήματα τύπου ασφαλείας
ΕΛΟΤ EN ISO 20471	Ενδυμασία υψηλής διακριτότητας - Μέθοδοι δοκιμής και απαιτήσεις

Επισημαίνεται και η υποχρέωση διάθεσης σωσιβίων και τήρησης των οδηγιών ασφάλειας καταδυτικών εργασιών.

Πρέπει να τηρούνται επίσης αυστηρά τα καθοριζόμενα στα εγκεκριμένα ΣΑΥ/ΦΑΥ του Έργου, σύμφωνα με τις Υπουργικές Αποφάσεις ΓΓΔΕ/ΔΙΠΑΔ/οικ/889 (ΦΕΚ/16 Β'/14-01-2003) και ΓΓΔΕ/ΔΙΠΑΔ/οικ/177 (ΦΕΚ/266 Β'/14-01-2001).

Ο απαιτούμενος για την εκτέλεση των έργων μηχανικός εξοπλισμός πρέπει να είναι επαρκώς συντηρημένος, σύμφωνα με τις οδηγίες των εργοστασίων κατασκευής και να επιθεωρείται από τεχνικούς του Αναδόχου προκειμένου να διαπιστωθεί ότι τα συστήματα που άπτονται άμεσα της ασφαλείας λειτουργούν ικανοποιητικά. Τον εξοπλισμό πρέπει να τον χειρίζονται μόνον εκπαιδευμένοι χειριστές/ οδηγοί, κάτοχοι των αδειών που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις ανά τύπο μηχανήματος/ οχήματος.

Τα πλωτά ναυπηγήματα πρέπει να συνοδεύονται από πρόσφατα Πρωτόκολλα Γενικής Επιθεώρησής τους (Π.Γ.Ε.), Πιστοποιητικά Ασφαλείας τους (Π.Α) και να διαθέτουν τα προβλεπόμενα από τις κείμενες διατάξεις μέσα αντιπυρικής προστασίας.

Οι χειριστές των γερανών πρέπει να χρησιμοποιούν υποχρεωτικά σε κάθε περίπτωση τα σταθεροποιητικά πέλματα του μηχανήματος.

Η ζώνη εκτέλεσης των εργασιών (θαλάσσια, χερσαία) πρέπει να επισημαίνεται με προειδοποιητικές και πληροφοριακές πινακίδες.

4.2 Μέτρα ασφάλειας κατά την εκτέλεση των εκσκαφών

- (1) Επισήμανση των θέσεων εκσκαφής και απαγόρευση της ναυσιπλοΐας στις θέσεις εκσκαφών, ελιγμών και προσέγγισης του πλωτού εξοπλισμού.
- (2) Εγκατάσταση μαρτύρων και συστήματος παρακολούθησης παραμορφώσεων – καθιζήσεων στη στέψη του πρανούς ή της ανωδομής παρακειμένου κρηπιδοτόιχου κατά την υποθαλάσσια εκσκαφή των αυλάκων θεμελίωσης των κρηπιδοτόιχων.
- (3) Απαγόρευση της προσέγγισης εξοπλισμού ή εναπόθεσης προϊόντων στην περιοχή της ανωδομής των κατασκευών κατά τη διάρκεια εκσκαφής ή επισκευής στον πόδα τους.
- (4) Απαγόρευση οποιασδήποτε καταδυτικής εργασίας στην περιοχή του πρανούς εκσκαφής (π.χ. για επιθεώρηση υφάλων του πλωτού εξοπλισμού, επιθεώρηση της εκσκαφής κλπ), για όσο χρόνο εκτελούνται εργασίες εκσκαφών, ή το πρανός υπόκειται σε κίνδυνο διάβρωσης ή κατολίσθησης.
- (5) Σταθερή περιφράξη ικανού ύψους του χώρου του εργοταξίου με ελεγχόμενη είσοδο και πινακίδα ενημέρωσης για την ύπαρξη εργοταξίου και απαγόρευσης εισόδου. Η περιφράξη και η είσοδος πρέπει να φωτίζεται το βράδυ και η είσοδος να φυλάσσεται.

4.3 Μέτρα ασφάλειας κατά τη διακίνηση φορτίων

Όπου απαιτείται διακίνηση φορτίων με μηχανικά μέσα (γερανοί) πρέπει να τηρούνται ανελλιπώς τα παρακάτω:

- (1) Πριν από κάθε χρήση πρέπει να ελέγχεται εάν οι αρτάνες (σαμπάνια) που χρησιμοποιούνται (συρματόσχοινα, αλυσίδες, φασκίες ή σχοινιά) είναι σε καλή κατάσταση και εάν ο γάντζος διαθέτει ασφάλεια.
- (2) Πρέπει να αποφεύγεται η χρήση αρτάνης από ινώδες σχοινί γιατί η αντοχή του ποικίλει σημαντικά, ανάλογα με το εκάστοτε υλικό που είναι κατασκευασμένη.
- (3) Πρέπει να αποφεύγονται οι αυτοσχεδιασμοί κατά την πρόσδεση του φορτίου (π.χ. κόμποι για να κοντύνουν οι αρτάνες).
- (4) Τα φορτία πρέπει να ανυψώνονται πάντα κατακόρυφα. Απαγορεύεται η ανύψωση ή απόθεση φορτίων πέραν της προβολής του βραχίονα του μηχανήματος (λοξό τράβηγμα), εκτός των περιπτώσεων ολίσθησης τεχνητών ογκολίθων, για τις οποίες προβλέπονται στην παρούσα ειδικές προϋποθέσεις.
- (5) Πρέπει να αποφεύγεται οποιαδήποτε άμεση επαφή του προσωπικού με ανυψούμενο φορτίο προτού αυτό εδρασθεί και ακινητοποιηθεί με ασφάλεια στο χώρο απόθεσής του.
- (6) Για την καθοδήγηση του φορτίου κατά την ανύψωση και τη μετακίνηση του πρέπει να χρησιμοποιούνται τουλάχιστον δύο "αέρηδες" (σχοινιά) . Όταν ο χειριστής δεν έχει καλή ορατότητα σε κάποιο τμήμα της διαδρομής του φορτίου πρέπει να προβλέπεται απαραίτητα η καθοδήγηση από έμπειρο κουμανταδόρο.
- (7) Απαγορεύεται η εργασία ή η κίνηση ατόμων εντός ακτίνας δράσης του γερανού.
- (8) Όταν επικρατούν αντίξοες συνθήκες (δυνατός άνεμος, βροχή, κακή ορατότητα κλπ) πρέπει να γίνεται διακοπή κάθε εργασίας ανύψωσης φορτίου.
- (9) Απαγορεύεται αυστηρά στο προσωπικό να μετακινείται ανεβασμένο σε αρτάνες, περόνες, κάδους ή μπούμες.

- (10) Η ευστάθεια των ανυψωτικών μηχανημάτων πρέπει να είναι εξασφαλισμένη ακόμη και όταν αυτά βρίσκονται εκτός λειτουργίας.
- (11) Ο εξοπλισμός των ανυψωτικών μηχανημάτων πρέπει να αναγράφει το φορτίο ανύψωσης
- (12) Για όλους τους γερανούς απαιτείται πιστοποιητικό ανυψωτικής ικανότητας.
- (13) Απαγορεύεται η ανάρτηση φορτίων υπό γωνία (με άνισα σκέλη αρτανών).
- (14) Κινητήρες, οδοντωτοί τροχοί, στοιχεία που μεταδίδουν κίνηση, ηλεκτρικοί αγωγοί και άλλα επικίνδυνα τμήματα των ανυψωτικών μηχανημάτων πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με αποτελεσματικά προστατευτικά μέσα για το προσωπικό εδάφους και τον χειριστή. Σε όλα τα μηχανήματα, τα κινητά μέρη που προβλέπεται από τον κατασκευαστή ότι πρέπει να καλύπτονται, πρέπει να είναι καλυμμένα, ώστε να μην είναι δυνατή η προσέγγιση εργαζομένων.
- (15) Κατά το «σαμπανιάρισμα» των τεχνητών ογκολίθων, οι αρτάνες πρέπει να συναντώνται πάνω από το κέντρο βάρους του ογκολίθου και να συνδέονται σε κοινό άγκιστρο. Αν κατά την ανύψωση ο ογκολίθος (ή άλλο υλικό) εμφανίσει εκκεντρότητα, πρέπει να προσεδαφίζεται και να διευθετούνται εκ νέου οι αρτάνες. Οι τεχνητοί ογκολίθοι δεν πρέπει να αναστρέφονται (η πάνω πλευρά να έρθει κάτω). Αν τούτο κατ' εξαίρεση είναι απαραίτητο για ειδικούς λόγους, πρέπει να υποβάλλεται από τον Ανάδοχο προς την Αρμόδια Αρχή λεπτομερή περιγραφή της μεθοδολογίας και εξοπλισμού που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί.
- (16) Ειδικά μέτρα ασφαλείας πρέπει να λαμβάνονται στις περιπτώσεις φόρτωσης χύδην υλικών σε πλωτά μέσα που δεν είναι ειδικώς διασκευασμένα για τη μεταφορά τέτοιων υλικών, π.χ. χύδην χωματουργικών υλικών πάνω στην «κουβέρτα» των πλωτών γερανών, όταν χρησιμοποιούνται για την κατασκευή στρώσεων στον πυθμένα, πρηνών θωράκισης, κ.λπ. (Π.Δ. 395/1994, άρθρο 9).
- (17) Ο Ανάδοχος πρέπει να καθορίσει και γνωστοποιήσει στην Αρμόδια Αρχή το είδος και τα χαρακτηριστικά της ανυψωτικής ικανότητας των γερανών που πρόκειται να χρησιμοποιήσει για την ανύψωση, χειρισμούς, μετάθεση και πόντιση των τεχνητών ογκολίθων κάθε τύπου.
- (18) Στις περιπτώσεις που η εργοταξιακή απόθεση των ογκολίθων επιβάλλει την ανύψωση τους υπό συνθήκες έκκεντρης φόρτισης, διολίσθησης ή ανύψωσης, σε συνδυασμό με έλξη-διολίσθηση στο δάπεδο εργασίας, ο Ανάδοχος πρέπει να βεβαιώσει την Αρμόδια Αρχή ότι ο εξοπλισμός αυτός δεν πρέπει να υπερβεί τα όρια αντοχής του υπό τις ειδικές συνθήκες λειτουργίας του.
- (19) Πρέπει να διασφαλίζεται η απομάκρυνση του εργατοτεχνικού προσωπικού υπό την ακτίνα περιστροφής της μπούμας του γερανού κατά τη διάρκεια των ελιγμών φορτοεκφόρτωσης των υλικών (τεχνητοί και φυσικοί ογκολίθοι, χωματουργικά υλικά κ.λπ.).
- (20) Οι χειριστές των πλωτών γερανών πρέπει να διαθέτουν σχετική εμπειρία σε εργασίες Τ.Ο., αποδεικνυόμενη με πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις εργοδοτών.
- (21) Απαγορεύεται να μεταφέρονται προμήθειες, υλικά ή βαριά εργαλεία μαζί με τους εργαζόμενους στα οχήματα μεταφοράς προσωπικού, εκτός από τα μικρά εργαλεία χειρός. Εάν τα μηχανήματα παραμένουν στο εργοτάξιο μετά το πέρας των εργασιών, αυτά πρέπει να κλειδώνονται και να ασφαλιζονται.
- (22) Απαγορεύεται η μεταφορά προσώπων με τα μηχανήματα έργων και η επιβίβαση/ανάβαση σε αυτά κατά τη διάρκεια λειτουργίας τους. Απαγορεύεται η υπερφόρτωση των προωθητών και φορτωτών.

4.4 Μέτρα ασφαλείας κατά την κίνηση των μηχανημάτων

- (1) Σήμανση ρύθμισης κυκλοφορίας μέσα στο χώρο του εργοταξίου και τα σημεία εισόδου-εξόδου με τοποθέτηση καθοδηγητικών πινακίδων. Απαγόρευση κίνησης των εργοταξιακών οχημάτων εκτός εργοστασιακού χώρου άνευ λόγου.
- (2) Όλοι οι εργαζόμενοι κοντά σε χώρους κυκλοφορίας μηχανημάτων και οχημάτων πρέπει να φορούν ανακλαστικό γιλέκο ή ενδύματα ζωηρού κίτρινου ή ζωηρού πορτοκαλί χρώματος, ή άλλα ανακλαστικά εξαρτήματα, όταν ο φωτισμός ή η ορατότητα είναι περιορισμένη.
- (3) Όλα τα πλωτά μέσα πρέπει να μεταφέρονται σε ασφαλή θέση αγκυροβολίας και να επισημαίνονται με τον ειδικό φανό αγκυροβολίας κατά τη διάρκεια της νύχτας, σύμφωνα με τον Διεθνή Κανονισμό για την Αποφυγή Συγκρούσεων στην Θάλασσα.

- (4) Τα πλωτά μέσα δεν πρέπει να παραμένουν αγκυροβολημένα «αρόδο», έστω και αν δεν έχουν ολοκληρώσει την εργασία τους στην εν λόγω περιοχή.
- (5) Στην περίμετρο όλων των πλωτών ναυπηγημάτων πρέπει να τοποθετείται ικανός αριθμός προσκουστήρων.
- (6) Όλα τα μηχανήματα έργων και τα φορτηγά οχήματα πρέπει να είναι εξοπλισμένα με ειδικό βομβητή έντασης τουλάχιστον 95db, ο οποίος πρέπει να ενεργοποιείται κατά την όπισθεν κίνηση του οχήματος.
- (7) Τους προωθητές, φορτωτές και λοιπά εργοταξιακά μηχανήματα και οχήματα πρέπει να χειρίζονται μόνο αδειούχοι χειριστές η άδεια των οποίων είναι σε ισχύ.
- (8) Τα μηχανήματα έργου πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο για τις εργασίες που έχουν κατασκευαστεί. Σε όλα τα μηχανήματα, όλα τα κινητά μέρη πρέπει να καλύπτονται, ώστε να μην είναι δυνατή η προσέγγιση εργαζομένων στις θέσεις αυτές.
- (9) Δεν επιτρέπεται η παρουσία ατόμων μπροστά και πίσω από τα οχήματα κατά τη διάρκεια της κίνησης τους, εκτός αν εκτελούνται ελιγμοί των οχημάτων και χρειάζονται καθοδήγηση λόγω κακής ορατότητας.
- (10) Η κίνηση των οχημάτων εντός των εργοταξιακών χώρων πρέπει να γίνεται με την ελάχιστη δυνατή ταχύτητα, η οποία πρέπει να καθορισθεί από τον Υπεύθυνο Ασφαλείας και πρέπει να υπενθυμίζεται περιοδικά στο προσωπικό.
- (11) Απαγορεύεται η διακίνηση και οι χειρισμοί φορτίων με κάθε μέσο πάνω από θέσεις εργασίας ή συγκέντρωσης προσωπικού.

4.5 Μέτρα ασφάλειας για το καταδυτικό συνεργείο

- (1) Σε κάθε περίπτωση, ο Ανάδοχος πρέπει να ενημερώνει το αρμόδιο Λιμεναρχείο για το είδος, τον χώρο και χρόνο των εργασιών.
- (2) Εφόσον για τις εργασίες στο μέτωπο χρησιμοποιείται και πλωτό μέσο, πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για την ασφάλεια του προσωπικού, ιδιαίτερα κάτω από συνθήκες έντονου κυματισμού που δημιουργείται περιστασιακά από τα «απόνερα» προσεγγίζοντας ή αποπλέοντος πλοίου. Σε τέτοιες περιπτώσεις πρέπει να υπάρχει πάντοτε παρατηρητής που ενημερώνει και προειδοποιεί για την κίνηση των διερχομένων πλοίων, ενώ κατά τη διάρκεια των εν λόγω εργασιών πρέπει ο είσπλους και απόπλους σκαφών στα γειτονικά κρηπιδώματα να γίνεται υστέρα από άδεια του Λιμεναρχείου, το οποίο πρέπει να ενημερώνεται ανελλιπώς για τις εργασίες.
- (3) Το καταδυτικό συνεργείο πρέπει να διαθέτει τις προβλεπόμενες άδειες εργασιών σύμφωνα με τον Γενικό Κανονισμό Λιμένα με αριθμ. 10 «Για τις καταδυτικές εργασίες», όπως ισχύει.
- (4) Κατά τις εργασίες του καταδυτικού συνεργείου πρέπει να τηρείται ο Γενικός Κανονισμός Λιμένα με αριθμ. 10 «Για τις καταδυτικές εργασίες», όπως ισχύει. Καθ' όλη τη διάρκεια των υποβρυχίων εργασιών πρέπει να υπάρχει έμπειρος επιτηρητής (κολασούζος), ο οποίος πρέπει να παρακολουθεί και ελέγχει τη σωστή λειτουργία του μηχανισμού παροχής αέρα των δυτών. Αν ο αεροσυμπιεστής δεν είναι ηλεκτροκίνητος, πρέπει να υπάρχει ειδική μέριμνα για τον ασφαλή προσανατολισμό της εξάτμισης του κινητήρα σε σχέση με την εισαγωγή του αέρα αναπνοής του δύτη. Η εξάτμιση πρέπει να είναι προς την κατάντη πλευρά της κατεύθυνσης του ανέμου (σταβέντο) και η εισαγωγή στην ανάντη (σοφράνο) πλευρά. Ο αεροσυμπιεστής πρέπει να είναι εφοδιασμένος με όλα τα απαραίτητα φίλτρα (σκόνης, υγρασίας, μονοξειδίου κλπ.) τα οποία πρέπει να ελέγχονται τακτικά πριν από κάθε κατάδυση.
- (5) Πρέπει να διατίθεται σύστημα ενδοεπικοινωνίας με το οποίο ο δύτης-χειριστής μηχανήματος να μπορεί να επικοινωνεί με τον χειριστή του μηχανήματος στη στεριά για άμεση διακοπή της λειτουργίας του μηχανήματος σε περίπτωση ανάγκης. Η απαίτηση αυτή ισχύει για κάθε υποθαλάσσια εργασία με χρήση κατασκευαστικού εξοπλισμού που περιλαμβάνει ενδεικτικά και όχι περιοριστικά τις ύφαλες σκυροδετήσεις με πρέσσα κλπ.
- (6) Πρέπει να γίνεται αυστηρή τήρηση των χρονικών ορίων παραμονής στα βάθη εργασίας. Σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να γίνεται υπέρβαση των χρόνων «μηδέν» των δυτών. Οι εργασίες πρέπει να προγραμματίζονται ώστε να μην απαιτούνται στάσεις αποσυμπίεσης για την έξοδο των δυτών από τη θάλασσα μετά τη λήξη των εργασιών.

- (7) Πρέπει να υπάρχει σχέδιο και μέσα για επείγουσα διακομιδή των δυτών στον πλησιέστερο ιατρικό σταθμό με δυνατότητες παροχής πρώτων βοηθειών υπερβαρικής ιατρικής σε περίπτωση ατυχήματος αποσυμπίεσης.

4.6 Μέτρα ασφάλειας έναντι πυρκαγιάς

- (1) Η τροφοδοσία των μηχανημάτων έργου με καύσιμα πρέπει να γίνεται όταν τα μηχανήματα βρίσκονται εκτός λειτουργίας.
- (2) Πρέπει να λαμβάνονται μέτρα ώστε τυχόν εκδήλωση πυρκαγιάς να αντιμετωπίζεται γρήγορα και αποτελεσματικά.
- (3) Ο πυροσβεστικός εξοπλισμός πρέπει να είναι εύκολα προσπελάσιμος, απλός στη χρήση του και να προστατεύεται από ζημιές, κλοπή και βανδαλισμούς.
- (4) Πρέπει να επισημαίνονται οι οδοί διαφυγής και να παραμένουν καθαροί και ελεύθεροι εμποδίων.
- (5) Η αποθήκευση εύφλεκτων υλικών (αερίων ή υγρών) πρέπει να γίνεται σε ειδικούς χώρους.
- (6) Όλα τα μηχανήματα και οχήματα πρέπει να φέρουν το δικό τους κατάλληλο φορητό πυροσβεστήρα.
- (7) Όλα τα εργαλεία και μηχανήματα χειρός πρέπει να ελέγχονται σχολαστικά για εγκοπές στα καλώδια τροφοδοσίας τους, φως, μπαλαντέζες κλπ. Δεν πρέπει να γίνεται χρήση ηλεκτρικών, χειροκίνητων μηχανημάτων μέσα από βάρκες, σχεδίες που επιπλέουν στη θάλασσα. Σε κάθε περίπτωση απαιτείται χρήση μονωτικών γαντιών από τους χειριστές.

4.7 Μέτρα ασφάλειας έναντι καιρικών συνθηκών

- (1) Οι εργαζόμενοι υπό βροχή ή υπό συνθήκες έντονης υγρασίας πρέπει να εφοδιάζονται με αδιάβροχα ενδύματα και κάλυμμα κεφαλής. Ο χώρος εργασίας πρέπει να καλύπτεται με προσωρινά προστατευτικά (μουσαμάδες), όπου αυτό γίνεται δυνατό.
- (2) Επιβάλλεται η χρήση υποδημάτων ασφαλείας (μπότες, γαλότσες, παπούτσια κλπ) σύμφωνα με το Πρότυπο ΕΛΟΤ EN ISO 20345, με αντιολισθητικές σόλες, σε όλες τις φάσεις των εργασιών.
- (3) Σε περίπτωση καταιγίδων με κεραυνούς, πρέπει να διακόπτεται προσωρινά κάθε εργασία και να απομακρύνονται όλοι οι εργαζόμενοι από τους γερανούς, τα ικριώματα και άλλα μεταλλικά στοιχεία του εργαταξίου.
- (4) Στις θερμές περιόδους όταν επικρατούν συνθήκες καύσωνα, συνιστάται η μείωση της απασχόλησης σε υπαίθριες εργασίες από την 12:00 έως την 15:00, με προγραμματισμό διαλειμμάτων κατάλληλης διάρκειας, για τον περιορισμό της θερμικής καταπόνησης των εργαζομένων.

Επίσης επιβάλλεται:

- Η διάθεση στους εργαζόμενους δροσερού πόσιμου νερού.
- Η ένδυση με ελαφρά και άνετα ρούχα.
- Το σώμα και το κεφάλι δεν πρέπει να μένει ακάλυπτο.
- Μείωση των ιδιαίτερα βαρέων εργασιών.

4.8 Λοιπά μέτρα ασφάλειας

- (1) Η εισκόμιση και αποκόμιση των μη αυτοκινούμενων μηχανημάτων και εξοπλισμού πρέπει να γίνεται είτε με ρυμούλκηση, είτε με κατάλληλα φορητά αν το επιτρέπουν οι συνθήκες του εδάφους.
- (2) Όλα τα ημιτελή λιμενικά έργα (ποντισμένοι ογκόλιθοι, αγκυροβόλια κλπ.) πρέπει να επισημαίνονται με ειδικές, φωσφορίζουσες σημαδούρες (πλωτήρες) κατά τη διάρκεια της ημέρας και αναλάμποντες σπίθες κατά τη διάρκεια της νύχτας φανούς, πέραν των προβλεπόμενων από τον Γενικό Κανονισμό Λιμένος που οριοθετούν τη γενικότερη περιοχή εκτέλεσης λιμενικών έργων.
- (3) Η φόρτωση των φορηγίδων και των οποιαδήποτε πλωτών μέσων πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, τα πιστοποιητικά ναυσιπλοΐας και τους ειδικούς κανονισμούς που διέπουν τη χρήση και λειτουργία του εκάστοτε πλωτού μέσου.
- (4) Όλα τα μηχανήματα (εκσκαφείς, προωθητές φορτωτές κ.λπ.) πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με τα κατάλληλα συστήματα παθητικής ασφάλειας σύμφωνα με τις προβλέψεις του κατασκευαστή, ώστε οι

χειριστές τους να προστατεύονται σε περίπτωση ανατροπής του μηχανήματος καθώς και από πτώση αντικειμένων. Τα μηχανήματα πρέπει να έχουν όλα τα απαιτούμενα πιστοποιητικά καλής λειτουργίας.

- (5) Οι εργασίες εγκατάστασης προσκρουστήρων στο μέτωπο του κρηπιδοτοίχου πρέπει να εκτελούνται μόνον εφόσον έχει προηγηθεί ενημέρωση του Λιμεναρχείου και έχει διασφαλισθεί ότι κατά την εκτέλεση των εργασιών δεν γίνεται πρόσδεση ή απόπλους σκαφών στα γειτονικά κρηπιδώματα.
- (6) Τα ικριώματα που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν στη συναρμολόγηση ή τη βαφή των μεταλλικών κατασκευών, πρέπει να τύχουν της έγκρισης του Υπεύθυνου Ασφαλείας του Έργου ως προς την έδραση στήριξης και εν γένει διάταξη τους.
- (7) Οι θέσεις των ανοιχτών φρεατίων και τάφρων πρέπει να επισημαίνονται με σταθερά παραπετάσματα και ιριδίζουσα ταινία. Κατά τη διάρκεια της νύχτας πρέπει να τοποθετούνται στροβοσκοπικοί πυρσοί (σπίθες) εφόσον οι θέσεις αυτές ευρίσκονται εγγύς της πορείας κίνησης του εργοταξιακού εξοπλισμού.
- (8) Δεν επιτρέπεται το στοίβασμα τεχνητών ογκολίθων στον χώρο του εργοταξίου, με εξαίρεση την επιφόρτιση των τοποθετημένων στο έργο τεχνητών ογκολίθων.
- (9) Δεν επιτρέπεται το στοίβασμα αρθρωτών ή συναρμολογούμενων στοιχείων, όπως μεταλλοτύπων προκατασκευασμένων στοιχείων.
- (10) Για την επιφόρτιση στήλης κρηπιδοτοίχων με τεχνητούς ογκόλιθους πρέπει να ελέγχεται προηγουμένως η επιπεδότητα των επιφανειών. Αν η έδραση είναι έκκεντρη, ο ογκόλιθος πρέπει να ανυψούται και επανεδράζεται στη σωστή θέση.
- (11) Απαιτείται σχολαστικός έλεγχος των μέσων ατομικής προστασίας (γάντια, γυαλιά, κ.λπ.) ιδιαίτερα κατά το «σαμπανιάρισμα- ξεσαμπανιάρισμα» των ογκολίθων.

4.9 Μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος

- (1) Αυστηρή τήρηση των Κανονισμών Λιμένος (όταν πρόκειται περί εργασιών σε λιμένες που λειτουργούν κατά τη διάρκεια εκτέλεσής τους).
- (2) Απαγορεύεται αυστηρά η διάχυση καυσίμων και λιπαντικών στον θαλάσσιο χώρο.
- (3) Απαγορεύεται η απόρριψη αχρήστων υλικών και απορριμάτων προερχομένων από τις κατασκευαστικές δραστηριότητες σε θαλάσσια περιοχή.
- (4) Επισημαίνονται οι απαιτήσεις των Περιβαλλοντικών Όρων της Μελέτης για την απόθεση των βυθοκορημάτων σε θαλάσσια περιοχή (λ.χ. τήρηση της γενικής απαίτησης περί απόρριψης βυθοκορημάτων σε θαλάσσιες ζώνες βάθους τουλάχιστον 50 m).

Το εργοτάξιο πρέπει να διαθέτει τεχνικά μέσα για την αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών ρύπανσης (π.χ. εξ αιτίας διαρροής πετρελαιοειδών).

Βιβλιογραφία

- [1] ΕΛΟΤ EN ISO 14123-1:2016, *Safety of machinery - Reduction of risks to health resulting from hazardous substances emitted by machinery - Part 1: Principles and specifications for machinery manufacturers* -- Ασφάλεια μηχανών - Μείωση των κινδύνων για την υγεία από επικίνδυνες ουσίες που εκπέμπονται από μηχανές - Μέρος 1: Αρχές και προδιαγραφές για κατασκευαστές μηχανών
- [2] ΕΛΟΤ ISO 45001: 2018, *Occupational health and safety management systems - Requirements with guidance for use* -- Συστήματα διαχείρισης για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία - Απαιτήσεις και οδηγίες εφαρμογής
- [3] ΕΛΟΤ EN ISO 14001, *Environmental management systems - Requirements with guidance for use* -- Συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης - Απαιτήσεις και καθοδήγηση για τη χρήση του
- [4] Ν. 495/76, "Περί όπλων και εκρηκτικών υλών" (Α' 337)
- [5] Ν. 4042/2012, «Ποινική προστασία του περιβάλλοντος - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/99/ΕΚ - Πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ - Ρύθμιση θεμάτων Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής»
- [6] Ν. 4495/2017, (Κωδικοποιημένος) Έλεγχος και προστασία του δομημένου περιβάλλοντος και άλλες διατάξεις (Α' 167)
- [7] Ν. 4685/2020, (Κωδικοποιημένος) Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις (Α' 92)
- [8] Ν. 4819/2021, Ολοκληρωμένο πλαίσιο για τη διαχείριση των αποβλήτων
- [9] Ν. 4964/2022, Διατάξεις για την απλοποίηση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, θέσπιση πλαισίου για την ανάπτυξη των Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων, την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης, την προστασία του περιβάλλοντος και λοιπές διατάξεις (Α' 150)
- [10] Π.Δ. 1179/1980, Περί προστασίας της υγείας των εργαζομένων των εκτιθεμένων στο μονομερές βινυλοχλωρίδιο κατ' εφαρμογή της οδηγίας υπ' αριθ. 78/610 (EEN.197/12-12-78), (ΦΕΚ 302/Α/1980)
- [11] Π.Δ. 1073/1981, Περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση εργασιών εις εργοτάξια οικοδομών και πάσης φύσεως έργων αρμοδιότητας Πολιτικού Μηχανικού (όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει) (Α' 260)
- [12] Π.Δ. 94/1987, Προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται στον μεταλλικό μόλυβδο και τις ενώσεις ιόντων του κατά την εργασία (ΦΕΚ 54/Α/1987)
- [13] Π.Δ. 70α/1988, Προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται σε αμίαντο κατά την εργασία (ΦΕΚ 31/Α/1988)
- [14] Π.Δ. 85/1991, Προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσης τους στο θόρυβο κατά την εργασία, σε συμμόρφωση προς την οδηγία 86/188/ΕΟΚ (ΦΕΚ 38/Α/1991)
- [15] Κ.Υ.Α. 131099/1989, Προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που διατρέχει η υγεία τους με την απαγόρευση ορισμένων ειδικών παραγόντων και/ή ορισμένων δραστηριοτήτων, (ΦΕΚ 930/Β/)
- [16] Π.Δ. 77/1993, Για την Προστασία των εργαζομένων από φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες και τροποποίηση και συμπλήρωση του Π.Δ. 307/1986 σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου 88/642/ΕΟΚ (ΦΕΚ 34/Α/1993)
- [17] Π.Δ.395/1994, Ελάχιστες προδιαγραφές ασφαλείας και υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζόμενους κατά την εργασία τους σε συμμόρφωση με την οδηγία του Συμβουλίου 89/655/ΕΟΚ (ΦΕΚ 220/Α/1994)
- [18] Π.Δ. 396/1994, Ελάχιστες προδιαγραφές ασφαλείας και υγείας για τη χρήση από τους εργαζόμενους εξοπλισμών ατομικής προστασίας κατά την εργασία σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου 89/656/ΕΟΚ (ΦΕΚ 220/Α/1994)
- [19] Π.Δ. 397/1994, Ελάχιστες προδιαγραφές ασφαλείας και υγείας κατά την χειρωνακτική διακίνηση φορτίων που συνεπάγεται κίνδυνο ιδίως για τη ράχη και την οσφυϊκή χώρα των εργαζομένων σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου 90/269/ΕΟΚ, (ΦΕΚ 221Α/1994)

- [20] Π.Δ. 105/1995, *Ελάχιστες προδιαγραφές για την σήμανση ασφάλειας ή/ και υγείας στην εργασία σε συμμόρφωση με την Οδηγία 92/58/ΕΟΚ* (όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει) (ΦΕΚ 67/Α/1995)
- [21] Π.Δ. 186/1995, *Προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσης τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες του Συμβουλίου 90/679/ΕΟΚ και 93/88/ΕΟΚ* (ΦΕΚ 97/Α/1995)
- [22] Π. Δ. 16/1996, *Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/654/ΕΟΚ* (ΦΕΚ 10/Α/1996)
- [23] Π. Δ. 17/1996, *Μέτρα για την βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391 /ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ* (ΦΕΚ 11/Α/1996)
- [24] Π.Δ. 174/1997, *Τροποποίηση Π.Δ. 186/95 "Προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσης τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 90/679/ΕΟΚ και 93/88/ΕΟΚ" σε συμμόρφωση με την οδηγία 95/30/ΕΚ* (ΦΕΚ 150/Α/1997)
- [25] Π.Δ. 175/1997, *Τροποποίηση Π.Δ. 70α/88 "Προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται στον αμίαντο κατά την εργασία" σε συμμόρφωση με την οδηγία 91 /382/ΕΟΚ* (ΦΕΚ150/Α/197)
- [26] Π.Δ.177/1997, *Ελάχιστες προδιαγραφές για τη βελτίωση της προστασίας, της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων στις εξορυκτικές δια γεωτρήσεων βιομηχανίες σε συμμόρφωση με την Οδηγία 92/91/ΕΟΚ* (ΦΕΚ 150/Α/1997)
- [27] Π.Δ. 62/1998, *Μέτρα για την προστασία των νέων κατά την εργασία, σε συμμόρφωση με την οδηγία 94/33/ΕΚ* (ΦΕΚ 67/Α/1998)
- [28] Π.Δ.15/1999, *Τροποποίηση του Π.Δ. 186/95 "Προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσης τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία, σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 90/679/ΕΟΚ και 93/88/ΕΟΚ", (όπως τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 174/97 (150/Α), σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 97/59/ΕΚ και 97/65/ΕΚ της Επιτροπής* (ΦΕΚ 9/Α/1999)
- [29] Π.Δ. 88/1999, *Ελάχιστες προδιαγραφές για την οργάνωση του χρόνου εργασίας σε συμμόρφωση με την οδηγία 93/104/ΕΚ* (ΦΕΚ 94/Α/1999)
- [30] Π.Δ. 89/1999, *Τροποποίηση του Π.Δ. 395/94 "Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζόμενους κατά την εργασία τους σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/655/ΕΟΚ" σε συμμόρφωση με την οδηγία 95/63/ΕΚ του Συμβουλίου* (ΦΕΚ 94/Α/1999)
- [31] Π. Δ. 90/1999, *Καθορισμός οριακών τιμών έκθεσης και ανώτατων οριακών τιμών έκθεσης των εργαζομένων σε ορισμένους χημικούς παράγοντες κατά την διάρκεια της εργασίας τους σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 91/322/ΕΟΚ και 96/94/ΕΚ της Επιτροπής και τροποποίηση και συμπλήρωση του Π.Δ. 307/86 "Προστασία της υγείας των εργαζομένων που εκτίθενται σε ορισμένους χημικούς παράγοντες κατά την διάρκεια της εργασίας τους", όπως τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 77/93 (34/Α) (ΦΕΚ 94/Α/1999)*
- [32] Π.Δ. 159/1999, *Τροποποίηση του Π.Δ. 17/96 "Μέτρα για την βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ" και του Π.Δ. 70α/88 "Προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται σε αμίαντο κατά την εργασία", όπως αυτό τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 175/97 (ΦΕΚ 157/Α/1999)*
- [33] Π.Δ. 304/2000, *Τροποποίηση του Π.Δ. 395/94 "Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζόμενους κατά την εργασία τους σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/655/ΕΟΚ" (ΦΕΚ 220Α/19-12-94), όπως αυτό τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 89/99 "Τροποποίηση του Π.Δ. 395/94 σε συμμόρφωση με την οδηγία 95/63/ΕΚ του Συμβουλίου" (ΦΕΚ 94/Α/1999, ΦΕΚ 241/Α/2000)*
- [34] Υ.Α. ΥΕΝ αρ.3131.1/20/95/1995, *Έγκριση του Γενικού Κανονισμού Λιμένα με αριθ. 10 «για τις καταδυτικές εργασίες»* (ΦΕΚ 978/Β/1995)
- [35] Π.Δ.338/2001, *Προστασία της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων κατά την εργασία από κινδύνους οφειλόμενους σε χημικούς παράγοντες (όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει)* (ΦΕΚ 227Α/2001)
- [36] Κανονισμός (ΕΕ) 2016/425 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Μαρτίου 2016 σχετικά με τα μέσα ατομικής προστασίας και για την κατάργηση της οδηγίας 89/686/ΕΟΚ του Συμβουλίου

- [37] Υπουργική Απόφαση αριθμ. 105248/2018, Αναγκαία συμπληρωματικά μέτρα για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 2016/425 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Μαρτίου 2016 «σχετικά με τα μέσα ατομικής προστασίας και για την κατάργηση της οδηγίας 89/686/ΕΟΚ του Συμβουλίου» (ΦΕΚ 4704Β/2018)
- [38] Υ.Α. ΥΕΝ 2133.1/43711/2019, Έγκριση τροποποίησης του Γενικού Κανονισμού Λιμένων αριθμ. 10 «Για τις καταδυτικές εργασίες» (ΦΕΚ 2396Β/2019)
- [39] Υ.Α. ΥΕΝ 2133.1/38725/2020, Έγκριση τροποποίησης του Γενικού Κανονισμού Λιμένων υπ' αρ. 10 «Για τις καταδυτικές εργασίες» (ΦΕΚ 2625/Β/2020)
- [40] Υ.Α. ΥΕΝ 2133.1/53775/2021, Έγκριση τροποποίησης του Γενικού Κανονισμού Λιμένων αριθμ. 10 «Για τις καταδυτικές εργασίες» (ΦΕΚ 3447/Β/2021)
- [41] Π.Δ. 149/2006, Ελάχιστες προδιαγραφές υγείας και ασφάλειας όσον αφορά την έκθεση των εργαζομένων σε κινδύνους προερχόμενους από φυσικούς παράγοντες (θόρυβος) σε εναρμόνιση με την οδηγία 2003/10/ΕΚ (ΦΕΚ 159Α/ 2006)
- [42] Π.Δ. 305/1996, Ελάχιστες Προδιαγραφές ασφαλείας και Υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια σε συμμόρφωση με την Οδηγία 92/57/ΕΟΚ (ΦΕΚ 212 Α /1996)
- [43] Π.Δ. 176/2005, Ελάχιστες προδιαγραφές υγείας και ασφάλειας όσον αφορά την έκθεση των εργαζομένων σε κινδύνους προερχόμενους από φυσικούς παράγοντες (κραδασμοί), σε συμμόρφωση με την οδηγία 2002/44/ΕΚ (ΦΕΚ 227 Α /2005)
- [44] Π.Δ. 212/2006, Προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται σε αμίαντο κατά την εργασία, σε συμμόρφωση με την οδηγία 83/477/ΕΟΚ του Συμβουλίου, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την οδηγία 91/382/ΕΟΚ του Συμβουλίου και την οδηγία 2003/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΦΕΚ 212 Α/ 2006)
- [45] Π.Δ. 102/2020, Προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσής τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία 2000/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως έχει τροποποιηθεί με τις οδηγίες 2019/1833/ΕΕ και 2020/739/ΕΕ της Επιτροπής (Ε.Ε. L 262/17.10.2000, L 279/31.10.2019 και L 175/04.06.2020) (ΦΕΚ 244 Α/2020)
- [46] Π.Δ. 42/2003, Σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για τη βελτίωση της προστασίας της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων οι οποίοι είναι δυνατόν να εκτεθούν σε κίνδυνο από εκρηκτικές ατμόσφαιρες σε συμμόρφωση με την οδηγία 1999/92/ΕΚ της 16ης Δεκεμβρίου 1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (Ε.Ε. L 23/57/28-1-2000) (ΦΕΚ 44 Α/2003)
- [47] Εγκύκλιος με Αρ. Πρωτ. 56163/15.6.2022, Πρόληψη της θερμικής καταπόνησης των εργαζομένων
- [48] Εγκύκλιος με Αρ. Πρωτ. 30354/8.3.2011, Ενημέρωση εργοδοτών και εργαζομένων σχετικά με τη λειτουργία επιχειρήσεων και θεμάτων εργασίας κατά τη διάρκεια ακραίων καιρικών φαινομένων (χιονοπτώσεων)
- [49] Κώδικας Νόμων για την Υγεία & Ασφάλεια των Εργαζομένων (Κ.Ν.Υ.Α.Ε.), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν.3850/2010 (ΦΕΚ 84 Α').